

אוניברסיטת בר אילן
הפקולטה למשפטים

בחינת גמר בקורס סייגים בדיני העונשין, מס' 99-962-01

מועד א' 15.02.12

פרופ' אהרן אנקר

משך הבחינה: שעתיים וחצי

הוראות:

1. כתבו בדיו בצד אחד של העמוד בלבד.
2. שימו לב להגבלות על אורך התשובות. חומר העולה על המותר לא ייחשב.
3. דונו בכל הנושאים המתעוררים בשאלות, גם לחילופין.
4. נמקו את תשובותיכם.
5. מותר להביא לבחינה את חוק העונשין והסילבוס של הקורס.

בהצלחה

שאלה 1 (50 נקודות) (לא לכתוב יותר משלושה עמודים, בצד אחד של הדף) –

יוסקה הינו הבעלים של עסק להשכרת כלי רכב באילת. משרדי העסק נמצאים בעיר, בצמוד לשדה התעופה. אדם המבקש לשכור רכב ניגש למשרד, שם הוא יכול לברר פרטים על-אודות העיסקה, ושם הוא ממלא את טפסי הסכם השכירות. צי כלי הרכב העומדים להשכרה, נמצא במוסך מחוץ לעיר, במרחק של כארבעה קילומטרים משדה התעופה. לקוח השוכר רכב מוזמן לחכות במשרדים הצמודים לשדה התעופה עד שאחד מעובדי המוסך יביא רכבו שם. שיטה זו עובדת בהצלחה. בד"כ הלקוח מקבל את רכבו תוך זמן סביר. והיתרון לעסק הוא בכך שהמוסך נמצא מחוץ לעיר, שם מחיר הקרקע הינו נמוך.

במוסך עצמו יש שני אולמות. באולם אחד נמצאים הרכבים העומדים להשכרה. האולם השני משמש לתיקון כלי הרכב, לשמירה על מצבם התקין ולהכנתם להספקה ללקוחות. משרדי העסק הנמצאים ליד שדה התעופה פתוחים ברוב שעות היום. הם סגורים בין השעות 11:00 בלילה ו-7:00 בבוקר. שעות העבודה במוסך הינן גמישות יותר. שם נשארים עובדים כפי שנדרש לביצוע העבודות, בעיקר כדי להכין את כלי הרכב להספקה בבוקר. המוסך אינו מקבל עבודה מן הציבור. הוא מטפל רק בצי הרכב של עסקי יוסקה. וכן, אדם הפונה למוסך בבקשה לשכור רכב מופנה תמיד למשרד ליד שדה התעופה.

לאחרונה קרו מספר מקרים של פריצות ונסיונות לפרוץ למוסך כדי לגנוב רכבים וציוד. ניכר כי הגנבים עקבו אחרי העובדים ופרצו למקום, לרוב, בשעות שלא היו שם עובדים. אך פעמים קרה שגנב פרץ למוסך גם כאשר היו שם עובדים, שהרי המקום גדול ומעט עובדים נשארים בשעות אלה בד"כ. על-כן, לא תמיד ברור לפורץ אם מישו נמצא במקום. יוסקה חושש לשלומם של עובדיו ושל הציוד והרכבים היקרים. הוא החליט להטמין מלכודת לפורצים, שתעבוד בשעות המאוחרות של הלילה. מול דלת הכניסה לאולמות הוא העמיד רובה טעון המכוון לעבר הדלת, תוך שהצמיד לרובה מנגנון אוטומטי שיפעיל את הרובה ויגרום לו לירות כאשר אדם פותח את הדלת.

לפני מספר ימים פרץ גנב לבנין המוסך בשעה 3:00 בבוקר, כאשר אף אחד אחר לא היה שם. הוא שבר את המנעול של דלת הכניסה לאולם וכאשר הוא פתח את הדלת כדי להיכנס, המנגנון האוטומטי פעל כמתוכנן. הרובה הטעון ירה כדור שפגע בפורץ ופצע אותו קשה. למזלו הרב, הוא יצא חי מן ההרפתקה אך הכתף הימנית שלו נקרעה לגזרים.

סיפור האירוע נסקר בעיתונים. היו שקראו את יוסקה "רשע", אף "רוצח". אמרו שרק מזלו (וגם מזלו של הפורץ) הביא לכך שאיש לא נהרג. אחרים הציגו אותו כחכם וגיבור, היודע איך להגן על רכושו ועל העובדים שלו מפני פורעים. יוסקה פונה אליך ושואל אם מעשיו היו כדין. הוא מבקש לדעת, אם יעמידו אותו למשפט פלילי על הפציעות שגרם לפורץ, האם יעמוד לו סייג לאחריות פלילית?

שאלה 2 (50 נקודות) (לא לכתוב יותר משלושה עמודים, בצד אחד של הדף) -

יששכר וזבולן עובדים כספנים באוניית משא ישראלית. באחד הימים ראה יששכר את זבולן מעשן סמים בפינה נידחת ומוסתרת מן העין בירכתי האונייה. כאשר שאל אותו לפרש הדבר, הסביר לו זבולן כי הוא נמצא בשלב ראשון של מחלת פרקים קשה והסמים מקלים על כאביו ומאפשרים לו להמשיך לתפקד בעבודתו. הוא הוסיף והסביר ליששכר ששכר העבודה נחוץ לו כדי לממן את הטיפולים הרפואיים היקרים למחלה, כי אין לו חסכונות או מקורות מימון אחרים.

יומיים לאחר השיחה הנ"ל, הודיע יששכר לזבולן שהוא מתכנן לפרוץ לאחת המכולות שבאונייה ולגנוב ממנה ארגז המכיל שעוני יד יקרי ערך. הוא דרש מזבולן שיסייע לו בכך. זבולן דחה את ההצעה, אך יששכר סרב לקבל את התשובה השלילית. הוא אמר לזבולן שהוא אינו צריך להשתתף במעשה הגנבה. כל שעליו לעשות הוא לעמוד על המשמר בעת שיששכר פורץ למכולת, כדי להזהיר אותו אם משהו מתקרב. הוא הוסיף ואמר שאם זבולן יסרב, הוא (יששכר) יגלה את סודו – שזבולן חולה ומעשן סמים באונייה - לקברניט האונייה. זבולן, שחשש שיפטרו אותו ושיתקשה למצוא מקום עבודה חדש לאור הסיבה לפיטוריו ולרגל מצב בריאותו הלקוי, הסכים לעשות כפי שנדרש. יששכר ביצע את הפריצה והגנבה כמתוכנן, כאשר זבולן עומד על המשמר. בסוף, בעת שהם נפרדו, יששכר נתן לזבולן שני שעונים עבור "חלקך במבצע", כדבריו.

הפריצה והגנבה נתגלו והחקירה הובילה את המשטרה ליששכר ולזבולן. הוגש נגדם כתב אישום המאשים אותם בעבירת גנבה. הסנגוריה הציבורית מייצגת את זבולן. את/ה מתמחה במשרדי הסנגוריה הציבורית. המאמנת שלך מבקשת שתכין/י עבודה תזכיר הדן בהגנות שניתן לעורר למענו.